

Sygn. akt VIII *Pa* 35/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Andrzejewska
Sędziowie:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek SSR del. Magdalena Kimel (spr)
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2018r. w Gliwicach

sprawy z powództwa Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B.

przeciwko A. P., M. P., Ł. P.,

o uchylenie obowiązku zapłaty renty wyrównawczej

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 20 grudnia 2017 r. **sygn. akt** IV P 272/16

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że:

1. uchyła częściowo obowiązek zapłaty renty wyrównawczej nałożony na powódkę wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 12 kwietnia 2010 r. w sprawie o sygnaturze akt IV P 19/09:

a) wobec pozwanej M. P.:

- od 1 kwietnia 2016 r. do 31 maja 2016 r. ponad kwotę 119,77 zł (sto dziewiętnaście złotych i 77/100) miesięcznie,
- od 1 czerwca 2016 r. do 31 sierpnia 2016 r. ponad kwotę 133,77 zł (sto trzydzieści trzy złote i 77/100) miesięcznie,
- od 1 września 2016 r. do 30 listopada 2016 r. ponad kwotę 113,94 zł (sto trzynaście złotych i 94/100) miesięcznie,
- od 1 grudnia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. ponad kwotę 118,39 zł (sto osiemnaście złotych i 39/100) miesięcznie,
- od 1 stycznia 2017 r. do 28 lutego 2017 r. ponad kwotę 193,08 zł (sto dziewięćdziesiąt trzy złote i 08/100) miesięcznie,
- od 1 marca 2017 r. do 30 września 2018 r. ponad kwotę 212,05 zł (dwieście dwanaście złotych i 05/100) miesięcznie,

- od 1 października 2018 r. do nadal ponad kwotę 212,05 zł (dwieście dwanaście złotych i 05/100) miesięcznie,

b) wobec Ł. P.:

- od 1 kwietnia 2016 r. do 31 maja 2016 r. ponad kwotę 119,77 zł (sto dziewiętnaście złotych i 77/100) miesięcznie,

- od 1 czerwca 2016 r. do 31 sierpnia 2016 r. ponad kwotę 133,77 zł (sto trzydzieści trzy złote i 77/100) miesięcznie,

- od 1 września 2016 r. do 30 listopada 2016 r. ponad kwotę 113,94 zł (sto trzynaście złotych i 94/100) miesięcznie,

- od 1 grudnia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. ponad kwotę 118,39 zł (sto osiemnaście złotych i 39/100) miesięcznie,

- od 1 stycznia 2017 r. do 28 lutego 2017 r. ponad kwotę 193,08 zł (sto dziewięćdziesiąt trzy złote i 08/100) miesięcznie,

- od 1 marca 2017 r. do 30 września 2018 r. ponad kwotę 212,05 zł (dwieście dwanaście złotych i 05/100) miesięcznie,

- od 1 października 2018 r. do nadal ponad kwotę 212,05 zł (dwieście dwanaście złotych i 05/100) miesięcznie,

2. w pozostałym zakresie oddała powództwo,

3. zasądza od powódki na rzecz pozwanej A. P. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

4. znosi wzajemnie koszty zastępstwa procesowego pomiędzy powódką a pozwanymi M. P. i Ł. P.,

5. odstępuje od obciążania pozwanych M. P. i Ł. P. kosztami procesu,

6. nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 984 zł (dziewięćset osiemdziesiąt cztery złote) tytułem wydatków sądowych,

II. oddała apelację w pozostałym zakresie,

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanej A. P. kwotę 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym,

IV. znosi wzajemnie koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym pomiędzy powódką a pozwanymi M. P. i Ł. P..

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSR del. Magdalena Kimel (spr.)

Sędzia Przewodnicząca Sędzia

Sygn. akt VIII Pa 35/18

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka Akcyjna w K. (obecnie Spółka (...) SA w B.) wniosła pozew przeciwko A. P., Ł. P. i M. P., domagając się uchylenia wobec niej obowiązku zapłaty renty wyrównawczej w wysokości 478,72 zł na rzecz każdego z pozwanych zasądzonej wyrokiem Sądu Rejonowego w R. z dnia 12 kwietnia 2010r. o sygn. akt IV P 19/09 począwszy od dnia 01 stycznia 2015r. i na przyszłość. Wniosła również o wydanie postanowienia w przedmiocie zabezpieczenia powództwa poprzez wstrzymanie wykonalności wyroku Sądu Rejonowego w R. z dnia 12 kwietnia 2010r. sygn. akt 19/09 do czasu uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszym postępowaniu w zakresie pkt 3 i 7 wyroku. Nadto powódka domagała się zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podała, że od chwili wydania wyroku w dniu 12 kwietnia 2010r. nastąpiła zmiana stosunków pomiędzy stronami, która uzasadnia ustalenie, że ustał jej zobowiązanie do wypłat bieżącej

renty wyrównawczej pozwanym. Powódka podała, że wyrokiem z dnia 25 listopada 2015r. Sąd podwyższył na rzecz pozwanych rentę wyrównawczą do dnia 31 grudnia 2014r. oddalając powództwo w pozostałym zakresie wskazując, że zmarły P. P. (1) pracowałby do 26 grudnia 2014r. i od następnego dnia umowa o pracę została rozwiązana w związku z przejściem na emeryturę. Tym samym zdaniem powódki dochód rodziny (pозwanych) uległby zmniejszeniu w związku z pobieraniem świadczeń emerytalnych przez zmarłego P. P. (1), co ma istotny i bezpośredni wpływ na wysokość renty wyrównawczej. Ponadto w ocenie pozwanej wystąpiły następujące okoliczności mające wpływ na wysokość renty wyrównawczej: w dniu 18 kwietnia 2015r. M. P. ukończyła 18 lat natomiast A. P. w dniu 18 kwietnia 2015r. nie ukończyła 50 lat, w związku z czym utraciła prawo do renty rodzinnej. Powódka podniosła, że według jej obliczeń począwszy od dnia 01 stycznia 2015r. i na przyszłość pozwanym nie przysługuje renta wyrównawcza.

Postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2016r. Sąd oddalił wniosek strony powodowej o zabezpieczenie powództwa.

Pozwani A. P., Ł. P. i małoletnia M. P. wnieśli o oddalenie powództwa i o obciążenie powódki kosztami procesu. Na uzasadnienie swojego stanowiska wskazali, że powódka pozostaje w błędzie, że po tej dacie świadczenie – renta wyrównawcza nie przysługuje im i do tego z datą wsteczną to jest od dnia 1 stycznia 2015r. Pozwani podnieśli, że wyrokiem z dnia 25 listopada 2015r. Sąd podwyższył jedynie wysokość ich świadczenia za okres do dnia 31 grudnia 2014r. natomiast nie wskazał, że po tej dacie tracą prawa do renty wyrównawczej. Pozwani zarzucili powódce, że niedokładnie przeanalizowała stan sprawy, praktykę orzeczniczą oraz dowody, na które sama się powołuje w tym wyrok Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 25 listopada 2015r. podnosząc, że nawet jeśli wdowa ma prawo do renty rodzinnej jeśli wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwo uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu które nie osiągnęły 16 lat a jeżeli kształcą się w szkole - 18 lat życia, to niezrozumiała jest próba uchylania się powódki od odpowiedzialności względem M. i Ł. P.. Pozwani podnieśli, że w warunkach polskich rzadko zdarza się, aby doświadczeni, o wysokich kwalifikacjach górnicy, którzy przeszli na emeryturę nie byli później zatrudniani w tzw. podmiotach okołogórniczych wykonując te same lub podobne czynności zawodowe, co przed przejściem na emeryturę. Dlatego zdaniem pozwanych nieuprawnione jest twierdzenie powódki, że w wyniku przejścia P. P. (1) na emeryturę sytuacja rodziny hipotetycznie byłaby taka, że członkowie rodziny utrzymywaliby się tylko z pobieranej przez niego emerytury gdyż jest niemal pewne, że środki te nie wystarczyłyby na to by pozwani Ł. P. i M. P. mogli studiować i utrzymywać się w tym zakresie tylko ze świadczeń przedemerytalnych ojca.

Wyrokiem z 20 grudnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Z. IV Wydział Pracy oddalił powództwo; zasądził od strony powodowej na rzecz każdego z pozwanych kwotę po 900,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz nakazał ściągnąć od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Z. kwotę 1.966,81 zł tytułem wydatków sądowych.

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 3 sierpnia 1999r., P. P. (1) ojciec M. i Ł. oraz mąż A. P., podczas wykonywania swoich obowiązków pracowniczych uległ śmiertelnemu wypadkowi przy pracy.

Następnie Sąd Rejonowy w R. wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2010r. (sygn. akt IV P 19/09) zasądził na rzecz powodów rentę wyrównawczą. Bieżąca renta wyrównawcza zasądzona została od 01 maja 2010r. w kwocie po 478,72 zł na rzecz każdego z powodów. Renta wyrównawcza obliczona została w oparciu o zarobki pracowników porównawczych M. D., Z. P., S. S. (1).

W dalszej kolejności, wyrokiem z dnia 29 listopada 2015r. Sąd w sprawie o sygn. akt IV P 35/12 w przedmiocie podwyższenia renty wyrównawczej zasądził na rzecz A. P., M. P. i Ł. P. skapitalizowaną rentę wyrównawczą za okres od dnia 1 maja 2010r. do dnia 31 grudnia 2014r. jednocześnie oddalił powództwo w zakresie podwyższenia renty od 1 stycznia 2015r. stwierdzając, że P. P. (1) nie pracowałby po tej dacie nawet z uwagi na sytuację rodzinną i uczące się dzieci. Jednocześnie Sąd stwierdził, że powód miałby po przejściu na emeryturę w wieku 45 lat możliwość podjęcia dodatkowo płatnego zatrudnienia.

Sąd Rejonowy ustalił, że M. P. studiuje w systemie dziennym na Uniwersytecie M. K. w T., samodzielnie wynajmuje mieszkanie. Ponosi miesięczne koszty utrzymania: 1100 zł na mieszkanie, 45 zł bilet miesięczny, 65 zł bilet K. – T. i z

powrotem dwa razy w miesiącu, 400 zł jedzenie, 300 zł ubrania i fryzjer. Raz na kilka miesięcy wizyta u endokrynologa prywatnie 200 zł. Posiada swojego laptopa, koszt jego zakupu wyniósł około 3.000 - 4.000 złotych.

Z kolei Ł. P. studiuje w systemie dziennym na Uniwersytecie Ekonomicznym w K., zaocznie, bezpłatnie uczy się na dwuletnim studium (...), mieszka z matką, której przekazuje rentę rodzinną otrzymywaną po ojcu, prowadzą wspólne gospodarstwo domowe. Pozwany jest właścicielem samochodu marki C. (...) z 2005r., na paliwo wydaje miesięcznie 300 – 400 zł, koszt pomocy naukowych na semestr wynosi 250 – 300 zł, odzież i kosmetyki 150 – 200 zł.

Wysokość renty rodzinnej M. P. wynosi 1741,05 zł brutto (1452,36 zł netto), wysokość renty rodzinnej Ł. P. wynosi 1741,05 zł brutto (1452,36 zł netto) A. P. pobierała rentę rodzinną do dnia 30 kwietnia 2015r..

A. P. z dniem 01 maja 2015r. utraciła prawo do renty rodzinnej.

A. P. pracuje zarobkowo od 2009r. Wcześniej przez 19 lat pracowała na sali porodowej. Otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 2.041 zł netto + dodatek 200 zł od października 2016r. 400 zł.

Sąd I instancji ustalił, że w październiku 2016r. gospodarstwo domowe poniosło koszty w wysokości 2.000 zł na żywność, lekarstwa, chemię gospodarczą i kosmetyki. W listopadzie 2016r. była to kwota 2.900 złotych, w tym mieściła się kwota rehabilitacji A. P. plus jej wizyta prywatna u endokrynologa. W grudniu 2016r. wydatki na dzień 21 grudnia 2016r. wyniosły 2.600 złotych. W tej kwocie mieściła się kwota, wysyłana M. P. na utrzymanie się na studiach w T.. W październiku 2016r., aby urządzić córkę na studiach (...) wydała 3.000 złotych na co wzięła pożyczkę z I. Pielęgniarskiej. Gospodarstwem domowym zarządza A. P.. Czynnosc wnosi około 1.000 złotych, w czynszu jest opłata za wodę, fundusz remontowy, ogrzewanie i za mieszkanie. Za prąd opłata wynosi około 180 złotych co dwa miesiące. Opłata za gaz wynosi 54 złote co dwa miesiące. Telefon, TV Internet są w pakiecie miesięcznym za 160 złotych, abonament TV wynosi około 24 złote miesięcznie. Rodzina pozwanych od 3 lat nie była na wczasach. Remonty mieszkania przeprowadza we własnym zakresie. Aby zlikwidować grzyb w pokoju córki w maju wydała 1.300 złotych za robociznę do tego doszedł koszt farb. Konieczny był zakup nowego tapczanu. Po 20 latach wymieniła pralkę i lodówkę. A. P. ma ubezpieczone mieszkanie, składka wynosi 200 złotych rocznie. Ubezpiecza się z tytułu wykonywania zawodu koszt ubezpieczenia to 60 zł rocznie. A. P. leczy się na kręgosłup. Na część zabiegów uzyskała dofinansowanie z NFZ. Musiała kupić sobie okulary, ich koszt wyniósł około 500 złotych. Jej pracodawca nie finansował zakupu okularów. (dowód dokumentacja medyczna k. 104, przesłuchanie pozwanej A. P. k. 165v. i 166)

M. P. w ciągu ostatnich 3 lat była co roku samodzielnie na obozie. Koszt obozu to ok. 2.000 złotych.

Ł. P. kupił sobie pianino, które kosztowało ok. 2.000 złotych, ma swój własny samochód, który kupił z pieniędzy na 18 urodziny. Samochód jest około 10 - letni, we własnym zakresie wykonuje drobne naprawy w samochodzie. Wymiana opon to koszt ok. 100 złotych rocznie. Złożył sobie sam komputer, to był koszt około 4.000 złotych.

Ł. P. i M. P. mają prawo jazdy. Koszt kursu to ok. 1.040 złotych.

Ponadto przez pewien czas A. P. leczyła dzieciom zęby prywatnie, koszt wizyty wynosił 150 - 200 złotych. Ł. P. po 12 roku życia musiał korzystać z prywatnych usług ortodonta. Miał założony stały aparat, który kosztował 750 i 900 złotych. Aktualnie chodzi co roku na wizytę kontrolną.

W Przedsiębiorstwie (...) na dzień 20 października 2016r. zatrudnionych było 10 górników, którzy mieli przyznaną emeryturę. Ich wynagrodzenie wynosi 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. W Zakładzie (...) sp. z ograniczoną odpowiedzialnością w R. na dzień 27 października 2016r. zatrudnionych było 53 osoby posiadające prawo do emerytury. W (...) sp. z o.o. w G. zatrudnionych jest dwóch pracowników z kwalifikacjami górnika dołowego posiadających uprawnienia emerytalne.

M. D. uprawniony jest do pobierania emerytury od dnia 01 września 2013r. do nadal. W sierpniu 2016r. otrzymał emeryturę w kwocie 5.382,27 zł brutto (4.392,87 zł netto).

J. R. uprawniony jest do pobierania emerytury od dnia 01 lipca 2015r. do nadal. W sierpniu i wrześniu otrzymał świadczenia w kwocie 5.419,03 zł brutto (4.422,32 zł netto), w październiku 2015r. świadczenie w kwocie 5.428,49 zł brutto (4.429,93 zł netto), w listopadzie i grudniu 2015r. oraz styczniu i lutym 2016r. 5.423,76 zł (4425,62 zł netto), w marcu 2016r. 5.436,78 zł brutto (netto 4761,14 zł netto), od kwietnia do sierpnia 2016r. 5436,78 zł brutto (4436,74 zł netto).

S. S. (2) podlega ubezpieczeniu od dnia 1 września 2014r. Pobiera emeryturę. W sierpniu 2016r. otrzymał świadczenie w kwocie 5.359,76 zł brutto (4420,38 zł netto).

M. B. podlega ubezpieczeniu z tytułu 2500 1 emeryt lub rencista zamieszkały w Rzeczypospolitej Polskiej, którego składka na ubezpieczenie zdrowotne finansowana jest przez świadczeniobiorcę. Pobiera emeryturę od 01 kwietnia 2015r., która od marca 2016r. wynosi 5.841,88 zł.

Sąd I instancji ustalił również, że pozwanym A. P., M. P. i Ł. P. nadal przysługuje prawo do renty wyrównawczej, która od dnia 1 stycznia 2015r. stanowi różnicę pomiędzy potencjalną emeryturą męża (1/4) a dochodami pozwanych z tytułu renty rodzinnej (1/3 i 1/2) oraz deputatu węglowego w latach 2015 i 2016 (1/2) przy uwzględnieniu dodatkowych dochodów z tytułu zatrudnienia P. P. (1). W związku z dodatkowymi dochodami z zatrudnienia P. P. (1) pozwanej A. P. od dnia 1 stycznia do nadal przysługuje dodatkowa renta wyrównawcza: od dnia 1.01.2015r. do 28.02.2015r. w kwocie 111,80zł, od 01.03.2015r. do dnia 30.04.2015r. w kwocie 129,11 zł, od dnia 01.05.2015r. do dnia 31.05.2015r. w kwocie (...),40, od dnia 01.06.2015r. do dnia 31.08.2015r. w kwocie 1159,07 zł, od dnia 01.09.2015r. do dnia 30.11.2015r. w kwocie 1134,59 zł od dnia 01.12.2015r. do dnia 28.02.2016r. w kwocie 1139,65 zł od dnia 01.03.2016r. do dnia 31.05.2016r. w kwocie 1168,10 zł, od dnia 01.06.2016r. do dnia 31.08.2016r. w kwocie 1182,10 zł, od dnia 01.09.2016r. do dnia 30.11.2016r. w kwocie 1162,27 zł, od dnia 01.12.2016r. do dnia 28.02.2017r. w kwocie 1166,72 zł od dnia 01.03.2017r. do dnia 30 czerwca 2017r. w kwocie (...),66, od 01.07.2017r. i nadal w kwocie 1670 zł - łączna kwota renty wyrównawczej, natomiast Ł. P. i M. P. dodatkowa renta wyrównawcza przysługiwała w okresie od 01 stycznia 2015r. do 30 kwietnia 2015r. w okresie od 01.01.2015 do dnia 28.02.2015r. w kwocie 37,11 zł, od dnia 01.03.2015r. do dnia 30.04.2015r. w kwocie 54,42 zł, zaś od dnia 01 maja 2015r. renta wyrównawcza ulegała obniżeniu: od dnia 01.05.2015r. do dnia 31.05.2015r. do kwoty 102,52, od dnia 01.06.2015r. do dnia 31.08.2015r. do kwoty 116,19 zł, od dnia 01.09.2015r. do dnia 30.11.2015r. do kwoty 91,71 zł od dnia 01.12.2015r. do dnia 28.02.2016r. do kwoty 96,77 zł od dnia 01.03.2016r. do dnia 31.05.2016r. do kwoty 119,77 zł, od dnia 01.06.2016r. do dnia 31.08.2016r. do kwoty 133,77 zł, od dnia 01.09.2016r. do dnia 30.11.2016r. do kwoty 113,94 zł, od dnia 01.12.2016r. do dnia 31.12.2016r. do kwoty 118,39 zł, od dnia 01.01.2017r. do dnia 28.02.2017r. do kwoty 193,08 zł od dnia 01.03.2017r. do nadal do kwoty 212,05 zł.

Sąd Rejonowy wskazał również, że w kwestii ustalenia hipotetycznej emerytury P. P. (1) i wysokości renty jaka przysługiwałaby pozwanym począwszy od 1 stycznia 2015 i na przyszłość oparł się na wariacie IV pisemnej opinii uzupełniającej biegłego Z. G. uznając ją w tym zakresie za logiczną, rzetelną wykonaną zgodnie z zaleceniami Sądu. Natomiast opinia uzupełniająca została dopuszczona celem ustosunkowania się do zarzutów pełnomocników stron zawartych w pismach 6 kwietnia 2017r. i 7 kwietnia 2017r., które Sąd ocenił jako uzasadnione. Sąd Rejonowy nie uwzględnił natomiast wariantu I i II gdyż wariant pierwszy nie uwzględniał hipotetycznych zarobków P. P. (1) ponadto oba warianty pomijały uprawnienie A. P. do renty wyrównawczej po 1 stycznia 2015r. Wariant III nie uwzględniał hipotetycznych zarobków P. P. (1). Sąd I instancji pominął wyrażoną przez biegłego opinię, w której biegły wskazał, że pozwana A. P. wraz z utratą renty rodzinnej utraciła prawo do renty wyrównawczej, ponieważ nie jest on związany taką opinią.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Sąd Rejonowy wskazał, że odpowiedzialność strony powodowej za skutki wypadku, któremu uległ P. P. (1) została przesądzona w sprawie o sygn. akt IV P 19/09 prowadzonej przez Sąd Rejonowy w R.. Na mocy wyroku z dnia 12 kwietnia 2010 roku, na rzecz pozwanych zasądzona została renta wyrównawcza. Bieżąca renta wyrównawcza zasądzona została od dnia 1 maja 2010 roku w kwocie po 478,72 zł na rzecz każdego z pozwanych.

Powołując się na art. 907 § 2 kc Sąd Rejonowy wskazał, że jeżeli obowiązek płacenia renty wynika z ustawy, każda ze stron może w razie zmiany stosunków żądać zmiany wysokości lub czasu trwania renty, chociażby wysokość renty i czas jej trwania były ustalone w orzeczeniu sądowym lub w umowie. Zmiana stosunków w rozumieniu powyższej regulacji musi nastąpić po wydaniu wyroku ustalającego prawo do renty lub też po zawarciu ugody w tej sprawie. Znajduje to również potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale składu 7 sędziów z dnia 18 października 1972r. Sąd Najwyższy stwierdził, że w sprawie o zmianę wysokości renty, ustalonej ugodą, sąd uwzględnia w ramach zmiany stosunków - na podstawie art. 907 § 2 k.c. - tylko okoliczności powstałe po zawarciu ugody (OSNCP 1973/3/38). W wyroku z dnia 06 grudnia 2000r. Sądu Najwyższy uznał, że uchylenie lub zmiana wysokości renty zasądzonej lub wypłacanej na podstawie ugody (także pozasądowej), bez czasowego ograniczenia, możliwe jest tylko w sytuacji określonej art. 907 §2 kc, a więc gdy nastąpiła zmiana stosunków (II UKN 125/00).

Dalej Sąd Rejonowy podniósł, że przepis art. 907 §2 k.c. ujęty został bardzo szeroko, ponieważ mówi ogólnie o wpływie zmiany stosunków na wynikający z orzeczenia sądowego obowiązek płacenia renty. Wskazał, że celem powyższej regulacji prawnej jest dostosowanie praw i obowiązków stron do sytuacji powstałej wskutek istotnej zmiany stosunków, a nie wskrzeszenie sporów z poprzedniego procesu o rentę. Ponieważ powództwo z art. 907 § 2 k.c. nie zostało przewidziane jako środek kwestionowania czy poprawienia poprzedniego wyroku (...) (...) żądania pozwu od uprzedniego prawomocnego orzeczenia, gdzie już ustalona została "zasada" prawa do renty, w tym również "przyczyna" jej zasądzenia, wyznaczać będzie zakres postępowania dowodowego w ramach aktywności dowodowej obu stron procesu, (tak Sąd Apelacyjny w K. w wyroku z dnia 16 grudnia 2004r. I ACa 1097/04LEX nr 151728).

Sąd Rejonowy zaznaczył, że zdaniem powódki zmiana stosunków rozpoznawanej sprawie polegała na tym, że zgodnie z ustaleniami zawartymi w uzasadnieniu do wyroku w sprawie IV P 35/12 zmarły P. P. (1) pracowałby do dnia 26 grudnia 2014r. i od następnego dnia umowa o pracę zostałaby rozwiązana w związku z przejściem na emeryturę. Tym samym zdaniem powódki dochód rodziny (pозwanych) uległby zmniejszeniu w związku z pobieraniem świadczeń emerytalnych przez zmarłego P. P. (1), co ma istotny i bezpośredni wpływ na wysokość renty wyrównawczej. Dalszymi okolicznościami mającymi zdaniem powódki wpływ na wysokość renty wyrównawczej w ocenie Sądu I instancji był fakt, że w dniu 18 kwietnia 2015r. M. P. ukończyła 18 lat, natomiast A. P. w dniu 1 maja 2015r. utraciła prawo do renty rodzinnej.

W ocenie Sądu I instancji okoliczności podniesione przez stronę pozwaną nie stanowiły podstawy do obniżenia kwot renty wyrównawczej przysługującym pozwany.

W pierwszej kolejności należy Sąd Rejonowy zaznaczył, że utrata przez pozwaną A. P. prawa do renty rodzinnej należnej na podstawie ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych nie powodowała odpadnięcia podstawy wypłaty renty wyrównawczej należnej na podstawie przepisów kodeksu cywilnego. Wręcz przeciwnie w wyniku utraty prawa do renty rodzinnej sytuacja finansowa pozwanej uległa pogorszeniu, gdyż zmniejszyły się jej dochody. Sąd Rejonowy zauważył, że ustawowymi przesłankami roszczenia o rentę obligatoryjną (na podstawie art. 446 § 2 zd. 1 k.c.) są: istnienie obowiązku alimentacyjnego zmarłego wobec osoby zgłaszającej roszczenie, obowiązek naprawienia szkody przez pozwanego, wysokość potrzeb poszkodowanego, zakres możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego. Wyliczenie to nie uzależnia nabycia prawa do renty wyrównawczej od uprawnienia do renty rodzinnej. Prawo do żądania przez małżonka renty w oparciu o art. 446 §2 k.c. nie może budzić wątpliwości, skoro na małżonku ciąży obowiązek przyczyniania do zaspokajania potrzeb rodziny, w tym potrzeb współmałżonka nawet jeśli kodeks rodzinny i opiekuńczy nie przewiduje istnienia obowiązku alimentacyjnego pomiędzy małżonkami. Utrata renty z ubezpieczenia społecznego powoduje tylko to, że uiszczający do tej pory podmiot (ZUS) cześć świadczenia finansowego, za które odpowiada strona powodowa, zaprzestał – wyniku

uregulowań dotyczących zabezpieczenia społecznego – wypłacania tej części za stronę powodową, co powoduje, iż całość szkody pozwanej winna być regulowana przez odpowiedzialnego za szkodę.

Sąd I instancji wskazał również, że odnośnie daty przejścia P. P. (1) na emeryturę w dniu 26 grudnia 2014r. i zmniejszenia się jego dochodów w związku z pobieraniem emerytury, który to argument strona pozwana sformułowała w oparciu o treść uzasadnienia wyroku wydanego w sprawie IV P 35/12 należy zauważyć, że Sąd w tym samym uzasadnieniu stwierdził jednocześnie, że P. P. (1) po przejściu na emeryturę w wieku 45 lat, miałby możliwość podjęcia dodatkowo płatnego zatrudnienia. W ocenie Sądu pozwana pochwyciła i w sposób nieuprawniony przyjęła, że powód P. P. (1) nie podjąłby dodatkowego zatrudnienia, czy to w firmach okologicznych, czy też poza górnictwem. Sąd miał przy tym na uwadze uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1968r. III PZP 27/68, w której tenże Sąd stwierdził, że w procesie o rentę uzupełniającą należną w wypadku w zatrudnieniu na skutek utraty zdolności do pracy zarobkowej sąd nie powinien ograniczyć obowiązku płacenia renty do momentu uzyskania przez powoda uprawnień do emerytury, chyba że z okoliczności danej sprawy wynika, iż powód w chwili osiągnięcia uprawnień do emerytury byłby niezdolny do wykonywania pracy zarobkowej nawet wówczas, gdyby nie uległ wypadkowi. Sąd Rejonowy uznał, że zasadnym jest przyjęcie, że po przejściu na emeryturę w wieku 45 lat P. P. (1) z uwagi na sytuację rodzinną i uczące się dzieci podjąłby dodatkowe płatne zatrudnienie. Nadto podniósł, iż sprawy o rentę są sprawami dotyczącymi odszkodowania sensu largo, toteż nie jest możliwe precyzyjne wyliczenie konkretnej wysokości renty. Wysokość ta zawsze jest wysokością hipotetyczną i w praktyce sądów wylicza się ją w oparciu o m.in. wynagrodzenie pracowników porównawczych. Sąd Rejonowy wskazał, że nawet gdyby wychodziło z opinii biegłego, iż należałoby obniżyć rentę miesięczną o 30 zł, to takie powództwo nie zasługiwałoby na uwzględnienie, czy to z uwagi na charakter roszczenia, czy to też z uwagi na zasady współżycia społecznego. Podkreślił, że nie można tracić z pola widzenia, że jest to sprawa o uchylenie obowiązku renty, a zatem to na stronie powodowej zgodnie z ogólnym rozkładem ciężaru dowodu ciężar wykazania, iż zmarły małżonek by nie dorabiał po przejściu na emeryturę. Następnie wskazał, że zasady doświadczenia życiowego nakazują przyjąć, iż 45 letni mężczyzna mający na utrzymaniu dwoje uczących się dzieci podjąłby pracę zarobkową przynajmniej za minimalne wynagrodzenie.

Sąd Rejonowy podniósł również, że zdaniem powódki okolicznością mającą wpływ na ustanie obowiązku wypłaty renty wyrównawczej był również fakt, że w dniu 18 kwietnia 2015r. M. P. ukończyła 18 lat. Niemniej jednak zdaniem Sądu Rejonowego twierdzenie to nie mogło się ostać. Sąd Rejonowy wskazał, że ustalił iż że pozwana M. P. podjęła studia w trybie dziennym oraz że jej potrzeby życiowe nie zmniejszyły się a wręcz przeciwnie wzrosły w związku z podjętymi studiami.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy w Zabrze nie znalazł podstaw do uchylenia obowiązku zapłaty przez powódkę renty wyrównawczej pozwanym i w punkcie pierwszym wyroku oddalił powództwo.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 §1 i 3 kpc. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego ustalona została w oparciu o §2 pkt. 5 w związku z § 9 ust 1 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U z 2015r., poz.1800).

O kosztach sądowych Sąd I instancji orzekł na mocy art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016r., poz. 623 j.t.) oraz art. 98 kpc. i nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1966,81 zł.

Z wyrokiem Sądu I instancji nie zgodziła się powódka. Wniosła apelację, w której zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

a) art. 446 § 2 k.c. w związku z art. 907 § 2 k.c. przez wadliwe uznanie że, zmarły P. P. (1) oprócz probierstwa świadczenia emerytalnego pracowałby zawodowo w pełnym wymiarze czasu pracy oraz, że M. P. oraz Ł. P. nie są w stanie samodzielnie się utrzymać;

b) art. 446 § 2 k.c. poprzez błędne uznanie, iż utrata przez pozwaną A. P. prawa do renty rodzinnej nie powodowała odpadnięcia podstawy wypłaty renty wyrównawczej.

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, a to:

a) art. 328 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie twierdzeń zawartych w opinii biegłego, iż w praktyce sądowej zostało przyjęte, iż granica uprawnień do renty wyrównawczej są uprawnień do renty rodzinnej oraz pominięcie wyliczeń biegłego wskazanych w wariancie I opinii z dnia 8.06.2017 r. zgodnie z którymi pozwanym uprawnienie do renty nie przysługuje;

b) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c.

- poprzez brak wszechstronnej analizy zebranego materiału dowodowego i przekroczenie granic swobodnej oceny, polegające na dokonaniu ustaleń sprzecznych ze wskazaniami wiedzy i logiki w sposób selektywny, skutkujące dokonaniem nietrafnych ustaleń co do ustalenia okoliczności, że zmarły tragicznie P. P. (1) pracowałby po przejściu na emeryturę w spółkach okołogórniczych,

- poprzez błędne uznanie, iż strona powodowa odpowiada za uiszczanie należności wynikających z zawieszenia prawa do renty rodzinnej,

- poprzez wskazanie w treści uzasadnienia wyroku, iż przedstawione informacje ze spółek okołogórniczych są wystarczające do uznania, iż zasadą jest, iż emeryci - górnicy podejmują dodatkowe zatrudnienie w spółkach okołogórniczych oraz, iż zmarły tragicznie P. P. (1) pracowałby nadal,

- poprzez błędne uznanie, iż P. P. (1) po przejściu na emeryturę nadal by pracował w sytuacji w której jego emerytura + zarobki A. P. wystarczyłyby na zaspokojenie potrzeb rodziny, w tym umożliwienie kontynuowania nauki Ł. i M. P..

Powódka wniosła o:

1. zmianę punktu 1 wyroku poprzez uwzględnienie powództwa i uchylenie obowiązku wypłaty renty wyrównawczej przez powódkę na rzecz pozwanych, względnie obniżenie wysokości renty wyrównawczej oraz zmianę punktu 2 i 3 poprzez nieobciążanie powódki kosztami procesu,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w obu instancjach;

ewentualnie, o:

1. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w obu instancjach.

Ponadto, na podstawie art. 248 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu w postaci zobowiązania spółek: (...) sp. z o.o., Zakład (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. w zakresie odpowiedzi na pytanie: ilu zatrudniają pracowników dołowych, jaki procent z nich to emeryci spółek węglowych wraz ze wskazaniem liczby zatrudnionych emerytów (tj. emeryci z (...) S.A., (...) Spółki (...), (...) S.A., (...) S.A.), którzy w tychże spółka byli zatrudnieni jako górnicy pod ziemią lub osoby dozoru niższego, celem ustalenia czy powszechnym jest, iż emerytowany górnik podejmuje zatrudnienie w spółkach okołogórniczych, czy też są to pojedyncze przypadki.

W odpowiedzi na apelację, strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów postępowania - w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy, zważył, co następuje:

Apelacja powódki zmierzająca do wzruszenia zaskarżonego wyroku w zakresie powództwa wytoczonego przeciwko pozwanym M. P. i Ł. P. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji w sposób szczegółowy przeprowadził postępowanie dowodowe, lecz ze zgromadzonego materiału dowodowego wyciągnął nieprawidłowe wnioski.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że w sprawie o zmianę wysokości renty wyrównawczej, Sąd jest związany sposobem jej obliczenia stosowanym w wyroku zasadzającym rentę- w rozpoznawanej sprawie również podwyższającym rentę na skutek zmiany okoliczności. W sprawie, która toczyła się przed Sądem Rejonowym w Z. (sygn. akt IV P 35/12), Sąd Rejonowy ustalił, że od 1 stycznia 2015 roku, gdyby nie wypadek przy pracy P. P. (1) przeszedłby na emeryturę. Zauważyć należy, że rozstrzygany był przede wszystkim spór, czy przeszedłby na emeryturę bez względu na wiek, czy po ukończeniu 50 roku życia, niemniej jednak ostatecznie Sąd przyjął, że od 1 stycznia 2015 roku P. P. (1) byłby emerytem i powództwo o podwyższenie renty wyrównawczej za okres od 1 stycznia 2015 roku na mocy wyroku z dnia 25 listopada 2015 roku oddalił. Wymieniony wyrok i ustalenia w nim dokonane są wiążące do daty jego wydania. Niedopuszczalne jest zatem przyjęcie, że do daty wydania wyroku P. P. (1) pracowałby. Takie ustalenie jest możliwe lecz dopiero po dacie 25 listopada 2015 roku.

W rozpoznawanej sprawie żądanie uchylecia zapłaty renty wyrównawczej wobec pozwanych M. P. i Ł. P. Sąd Okręgowy uznał za częściowo uzasadnione jednak dopiero od daty wytoczenia powództwa.

Na zasadzie art. 907 §2 kc zmiana stosunków uzasadnia żądanie każdej ze stron zmiany wysokości lub czasu trwania zobowiązania do świadczeń rentowych. W wyroku z dnia 19 maja 2011 roku (I PK 227/10, OSNP 2012/13-14/167) Sąd Najwyższy podkreślił, że niekorzystna zmiana dla uprawnionego renty uzupełniającej nie może być orzekana wstecz. Przy podejmowaniu decyzji o zaprzestaniu wypłaty renty uzupełniającej, Sąd powinien mieć na względzie interes drugiej strony. W szczególności zmieniając świadczenia rentowe powinien rozważyć, czy nie należy skorzystać z art 8 kp, gdy chodzi o okresy przeszłe.

Zdaniem Sądu Okręgowego żądanie uchylecia obowiązku zapłaty renty wyrównawczej z datą wsteczną jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, biorąc pod uwagę sytuację pozwanych. Powódka domagała się uchylecia obowiązku zapłaty renty, która wypłacana jest uczącym się dzieciom zmarłego tragicznie w czasie wykonywania obowiązków służbowych pracownika.

Zatem żądanie uchylecia obowiązku zapłaty renty wyrównawczej z datą wsteczną, Sąd uznał za nieuzasadnione.

Żądanie powódki co do wysokości, wobec pozwanych M. P. i Ł. P. było częściowo uzasadnione.

Wbrew zarzutom apelacji, strona pozwana w niniejszym postępowaniu wykazała, że z uwagi na sytuację rodzinną P. P. (1) podjąłby dodatkowe zatrudnienie. Jak podkreślono powyżej w niniejszej sprawie takie ustalenie możliwe jest od daty wydania wyroku z dnia 25.11.2015 r. Gdyby nie wypadek przy pracy, P. P. (1) w 2016 r. byłby młodym 47 letnim mężczyzną, który na utrzymaniu miałby dwójkę uczących się dzieci. Powszechnym jest, że emeryci górniczy po przejściu na emeryturę podejmują dodatkowe zatrudnienie. Odnosząc się do zarzutów powódki, należy podkreślić, że wynagrodzenie które przyjął biegły - nie przekraczające kwoty powodującej ograniczenie świadczenia emerytalnego na poziomie 1.800- 2.000 zł netto, nie jest wynagrodzeniem nadmiernie wygórowanym. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma znaczenia, czy P. P. (1) pracowałby w spółkach górniczych czy w innej branży, istotnym jest to, że zdrowy, 47 letni mężczyzna z całą pewnością mógł osiągać wynagrodzenie na takim poziomie.

Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe zawarte w apelacji o zobowiązanie spółek górniczych (...) Sp zo.o., Zakład (...) Sp zo.o., (...) Sp zo.o., (...) B. Sp z.o.o do podania ilu zatrudniają pracowników dołowych, jaki procent z nich to emeryci spółek węglowych wraz ze wskazaniem liczby zatrudnionych emerytów, którzy w tych spółkach byli zatrudnieni jako górnicy pod ziemią lub osoby dozoru niższego. Podkreślić należy, że art. 381 kpc, stwarza jedynie możliwość dowodzenia okoliczności wyłącznie faktycznych, wcześniej niemożliwych do wykazania z przyczyn obiektywnych. Wydanie niekorzystnego dla strony wyroku nie może stanowić samoistnej podstawy powołania się w postępowaniu apelacyjnym na nowe fakty i dowody. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 26 lutego 2015 r, I ACa 968/14, LEX nr 1661163). Niezależnie od powyższego, jak podkreślono powyżej, przeprowadzenie tych dowodów było zbędne, albowiem decydującego znaczenia nie miała okoliczność czy P. P. (1) podjąłby zatrudnienie w spółkach górniczych, istotnym było czy mógłby osiągnąć dochód w wysokości przyjętej przez biegłego. Zdaniem Sądu Okręgowego uzyskanie przez P. P. (1) wynagrodzenia w wysokości nie powodującej ograniczenia świadczenia emerytalnego, z przyczyn powołanych powyżej nie budzi wątpliwości.

Ustalając wysokość renty, Sąd Okręgowy przyjął wyliczenia biegłego sądowego z zakresu rent i emerytur Z. G. zawarte w wariantcie IV opinii uzupełniającej. Również ten wariant przyjął Sąd I instancji, jednak powództwo w całości oddalił. Należy podkreślić, że z wyliczeń biegłego nie wynika, iż wysokość renty należy obniżyć zaledwie o kilkadziesiąt złotych, lecz ostatecznie o połowę, zatem charakter roszczenia jak i zasady współżycia społecznego wbrew stanowisku Sądu Rejonowego nie przemawiają za całkowitym oddaleniem powództwa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd II instancji na mocy art. 386 § 1 k.p.c zmienił zaskarżony wyrok i na mocy art. 907 § 2 kc orzekł jak punkcie I wyroku, a w pozostałym zakresie na mocy art. 385 k.p.c apelacje oddalił.

Na mocy art. 100 k.p.c Sąd Okręgowy zniósł wzajemnie koszty zastępstwa procesowego pomiędzy powódką a pozwanymi M. P. i Ł. P., albowiem żądanie powódki zostało uwzględnione w połowie.

Na mocy art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania pozwanych obowiązkiem ponoszenia kosztów procesu, z uwagi na charakter sprawy.

Konsekwencją zmiany zaskarżonego wyroku poprzez częściowe uwzględnienie powództwa było, na mocy art. 386 § 1 k.p.c., obniżenie kosztów sądowych obciążających powódkę na które złożyły się wydatki na poczet opinii biegłego. Ponieważ powódka w połowie proces wygrała, zobowiązana jest do pokrycia wydatków w wysokości 984 zł. O kosztach sądowych orzeczono na mocy art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j.: Dz.U. z 2018r., poz. 300).

Apelacja powódki w zakresie w jakim zmierzała do wzruszenia wyroku wobec pozwanej A. P. jest nieuzasadniona.

Nieprawidłowe jest stanowisko strony powodowej, że prawo do renty jest powiązane z prawem do renty rodzinnej i utrata przez A. P. renty rodzinnej pozbawiła ją prawa do renty wyrównawczej. Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie rozważania prawne poczynione przez Sąd I Instancji.

Zgodnie z treścią art. 446 § 2 kc osoba, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny, może żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody renty obliczonej stosownie do potrzeb poszkodowanego oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego przez czas prawdopodobnego trwania obowiązku alimentacyjnego (...).

Wdowa jest osobą, względem której ciążył na zmarłym ustawowy obowiązek alimentacyjny w rozumieniu art. 446 § 2 zdanie pierwsze k.c. (wyrok SN z dnia 3 grudnia 2010 r., I PK 88/10, OSNP 2012, nr 3–4, poz. 37).

Utrata przez wdowę prawa do renty rodzinnej nie pozbawia jej automatycznie prawa do renty wyrównawczej. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę również na fakt, iż okoliczność, że A. P. utraciła prawo do renty rodzinnej spowodowała, iż renta rodzinna wypłacana pozwanym M. P. i Ł. P. uległa zwiększeniu, co miało wpływ na wysokość ich szkody.

Odnosząc się do zarzutów apelacji należy podkreślić, że okoliczność, iż A. P. pracuje zawodowo nie ma wpływu na wysokość zobowiązania powódki. Przede wszystkim uzyskiwanie dochodów z tytułu zatrudnienia przez pozwaną nie jest zmianą okoliczności o której mowa w art. 907 §2 kc. A. P. pracuje zawodowo od kilkadziesiątu lat.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że stanowisko, zgodnie z którym pomiędzy małżonkami na podstawie art. 27 k.r.o. istnieje obowiązek alimentacyjny o charakterze bezwzględnym i nie uchyla go zdolność małżonka do samodzielnego utrzymania się z pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej, co kwalifikuje małżonków do kręgu osób uprawnionych z art. 446 § 2 zdanie pierwsze k.c., jest powszechnie przyjmowane w literaturze (por. M. Safjan [w:] Kodeks cywilny. Komentarz, pod red. K. Pietrzykowskiego, Warszawa 2003 - art. 446; G. Bieniek [w:] Komentarz do kodeksu cywilnego, Warszawa 2004 - art. 446; P. Machnikowski, A. Śmieja [w:] System Prawa Prywatnego, Tom 6, Prawo zobowiązań część ogólna, Rozdział III. Czynny niedozwolone, po red. A. Olejniczaka, Warszawa 2009, s. 725-726; Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, pod red. A. Kidyby, Warszawa 2010).

W wyroku z dnia 24 sierpnia 1990 r., (I CR 422/90, OSNC 1991, nr 10-12, poz. 124) Sąd Najwyższy podkreślił, że o istnieniu obowiązku alimentacyjnego między małżonkami pozostającymi we wspólnym pożyciu - jako przesłanki renty odszkodowawczej - nie przesądza okoliczność, czy pozostały przy życiu małżonek pracuje zarobkowo.

Małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie (art. 23 k.r.o.) i każdy z małżonków ma prawo żądać równego udziału w dochodach rodziny bez żadnych dodatkowych warunków (zasada równej stopy życiowej). Po śmierci męża bez wątplenia sytuacja materialna pozwanej uległa pogorszeniu. Śmierć męża spowodowała zmiany w sytuacji życiowej pozwanej w aspekcie zasady równej stopy życiowej, a więc stosownie do potrzeb poszkodowanego (pозwanej) oraz do możliwości zarobkowych i majątkowych zmarłego.

Mając powyższe na uwadze, apelacja powódki zmierzająca do wzruszenia wyroku w zakresie powództwa wytoczonego przeciwko A. P. nie zasługiwała na uwzględnienie i na mocy art. 385 k.p.c została oddalona.

O kosztach zastępstwa procesowego przed Sądem I i II instancji Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 98 §1 i 3 k.p.c, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji ustalona została w oparciu o §2 pkt 4 w związku z § 9 ust 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U z 2016 r., poz 1667) a przed Sądem II instancji w oparciu o §2 pkt 4 w związku z § 9 ust 1 pkt 5 w zw z § 10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSR del. Magdalena Kimel (spr.)

Sędzia Przewodnicząca Sędzia